

BÍRÓ SÁNDOR

professzor emeritus

Debreceni Egyetem, Általános Orvostudományi Kar,

Humán-genetikai Tanszék

University of Debrecen, Faculty of General Medicine,

Department of Human Genetics

sbiro@med.unideb.hu

SZOBORAVATÓ BESZÉD – PROF. DR. SZABÓ GÁBOR
(2020. OKTÓBER 28.)

2020 októberében a Debreceni Egyetem klinikai telepén szobrot avattak Prof. Dr. Szabó Gábor tiszteletére, akinek úttörő szerepe volt a az orvosi biológia, majd orvosi genetika oktatásának debreceni és hazai megszervezésében. A professzor személyiségét, legfőbb kutatási eredményeit és nemzetközi elismertségét egyik volt tanítványa elevenítette fel beszédében.

Kulcsszavak: Debreceni Egyetem, Debreceni Orvostudományi Egyetem, genetika, orvosi biológia

STATUE-INAUGURATION SPEECH TO HONOUR THE LIFE AND TIMES OF PROFESSOR GÁBOR SZABÓ. In October of 2020 a statue was unveiled at the University of Debrecen's clinical campus to commemorate Professor Gábor Szabó, who played a pioneering role in the organisation of medical biology and later of medical genetics education in Debrecen and Hungary. The personality of the professor, his main research results and international recognition were mentioned by one of his former students in his speech.

Keywords: University of Debrecen, Debrecen University of Medical Sciences, genetics, medical biology

Tisztelettel köszöntöm a szoboravatón megjelent egyetemi vezetőket, a család tagjait, kollégákat, egykori tanítványokat, Szabó professzor úr tisztelőit s a szobor alkotóját Juha Richárd művész urat!

Rendkívüli megtiszteltetés, hogy a professzor úr tanítványai, kollégái nevében mondhatok pár gondolatot. Külön öröm számomra, hogy az általam oly nagyra tartott professzor, tanár, tudós, tudományszervező egyetemi vezető életútja és munkássága méltó elismerést kap, s mellszobra az Elméleti Tömb melletti parkban fog állni.

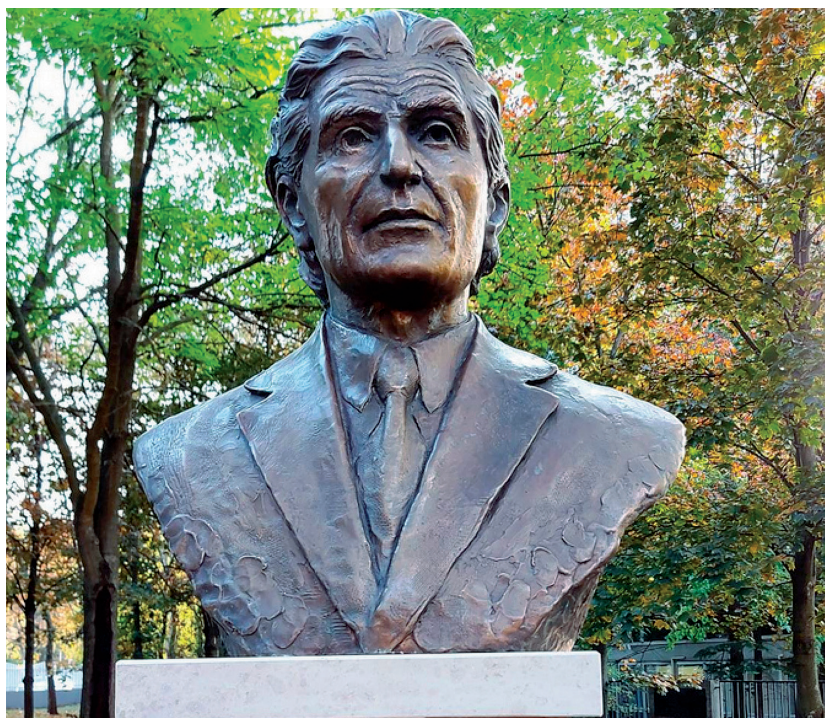

Beérkezett: 2021. 02. 15.

Közlésre elfogadva: 2021. 05. 15.

Copyright GERUNDIUM

Szabó professzor úrnak úttörő szerepe volt a hatvanas években az orvosi biológia, majd orvosi genetika oktatásának debreceni és hazai megszervezésében, miután a genetika megszűnt burzsoá áltudománynak lenni. Mint tanár, előadásaira nagy gonddal készült, s igyekezett a tananyaghoz kapcsolódó legújabb tudományos eredményeket is elmondani, ezért előadásai rendkívül népszerűek voltak. A pusztán adathalmaz közlése helyett – amit feleslegesnek is tartott – igyekezett szemléletet, gondolkodásmódot átadni. Velünk, tanítványaival szemben is magasra tette a mércét. A mai napig emlékszem az első tantermi előadásomra, ahová remegő térddel mentem be, mivel tudtam, hogy a professzor úr is a hallgatóság soraiban ült. Szervezője volt a fiatal kutatók körében népszerű, kétheti rendszerességgel megtartott tudományos üléseknek is, melyen a legfrissebb kutatások megvitatása történt, időnként nemzetközileg jegyzett kutatók, pl. a később Nobel-díjat kapott Sydney Brenner meghívásával.

Juhász Richárd szobrása alkotása

Nagyon fontosnak tartotta, hogy a genetika a magyar oktatási rendszerben elfoglalja méltó helyét. Mivel akkoriban az egyetemről frissen kikerülők még nem tanultak genetikát, Szabó professzor úr éveken keresztül szervezett tanfolyamokat középiskolai tanároknak és tanította a klasszikus, majd a molekuláris genetika alapjait.

Tudósként az antibiotikum termelő streptomycesek fiziológiája és genetikája területén végzett munkája nemzetközi szinten is elismert volt. Ezt jelzi széleskörű kapcsolat-

rendszere, amelynek mi tanítványok is haszonélvezői voltunk, valamint az a *Molecular Microbiology* folyóiratban a terület két elismert kutatója által 2003-ban, évekkel halála után írott összefoglaló cikk, amelyet Keith Chater a Brit Royal Society tagja az alábbi szavakkal dedikált:

„In dedicating this article to Gábor Szabó, I have strong and affectionate memories going back more than 30 years, of a man of great intelligence, dignity and kindness, whose contributions to the study of *Streptomyces* continue to stimulate new experiments.”

Munkásságának nemzetközi elismerése volt az is, hogy 1985-ben Debrecenben rendezhettük meg a *Sixth International Symposium on Actinomycetes Biology* konferenciát. Tudományszervezői tevékenységét jelzi, hogy rektor-helyettesi és rektori megbízatások mellett a Debreceni Akadémiai Bizottság elnöki tisztét is ellátta, s többek között elnöksége idején járt Debrecenben a világhírű atomfizikus Teller Ede, akinek a DAB székházban tartott rendkívül érdekes előadásán még a plafonon is csüngtek a hallgatók.

Kitűnő társalgó, kiváló humorú társasági ember volt, szobája mindig nyitva állt hallgatói és munkatársai előtt. Orosz László professzor nagyon találóan fogalmazta meg: „*Isten biztosan jókedvében teremtette...*”